

Poëtische piepers

ROB LEEMHUIS

LEEUWARDEN Al meer dan een eeuw zijn het Bildt en Malta door de aardappel met elkaar verbonden. Gisteren werden twee ton Malta's op de Leeuwarder markt aangeboden, compleet met gedicht.

Riha ta' patata umda jdejk maqsu-ma: zo begint het gedicht van de Maltese dichteres Simone Iguanez dat aan honderden jutezakken, met nieuwe Maltese aardappelen is genaaid. Niet echt begrijpelijk voor de gemiddelde Nederlander. Gelukkig zit er een Engelse vertaling bij. Het betekent iets van: *de geur van vochtige aardappelen, je gekloofde handen*. Kijk, daar kan een Bildtse aardappelboer zich heel wat bij voorstellen.

Op de vrijdagmarkt op het Leeuwarder Zaailand waren gisteren de eerste Malta's te koop, traditioneel altijd de eerste nieuwe aardappelen die in de lente te krijgen waren. Maar

sinds de concurrentie van landen als Israël, Cyprus en Marokko opkwam, raakte de klad er wat in. Malta kon moeilijk iets terugdoen, namelijk: daarvoor is er simpelweg niet genoeg grond op het eilandstaatje.

Nu Leeuwarden en de Maltese hoofdstad Valetta in 2018 samen Culturele Hoofdstad zijn (en Leeuwarden is dit jaar natuurlijk ook Hoofdstad van de Smaak), was er alle aanleiding om de oude banden tussen Malta en het Bildt aan te halen, vindt aardappelboer Piet Hoekstra. „Dy binne al meer dan hondert jaar oud.” Want zo lang al gaan in de herfst de pootaardappelen uit het Bildt naar het eiland, om tegen Pasen als smaakvolle, bezondes Malta's terug te keren. „Froeger duurde 't lang, met 't schip. Nou, met 'n beurtskipper, duurt 't ongeveer tien dagen. Maar deuze binne met de vrachtauto kommen”, vertelt Visser. „In drie dagen tiid. De winter waar soa koud op Malta, dat se maar krekt op tiid klear waren.”

Nog steeds komen alle pootaardappelen op Malta uit het Bildt, en wat is er dan mooier om die relatie voelbaar te maken dan met gedichten: afgelopen herfst gingen Friese en Bildtse gedichten in de container naar Malta, gisteren kwamen de Maltese gedichten terug. De eerste *poetic potatoes* gingen naar de Bildtse burgemeester Gerrit Krol en de Leeuwarder cultuurwethouder Sjoerd Feitsma. Naast werk van professionele dichters zitten er ook gedichten van Bildtse en Maltese scholieren bij, die over en weer dichtertelijke contacten met elkaar aanknopen.

Die gedichten hoeven helemaal niet specifiek over aardappelen te gaan, vertelt Loet Hin, de artistiek leider van de Bildtse aardappelweken, die in 2018 natuurlijk extra groot worden opgezet. „Se gaan over 't landskap, de akkers. Inspireerd op 't Bildt”. Wie de komende herfst de Friese en Bildtse gedichten naar Malta inscheept, wordt nog bepaald.

Dat de lekkere Malta's in de lente niet door iedereen vergeten zijn, blijkt wel uit het aantal oudere mensen dat blij verrast de jutezakken met opgedrukte Maltezer kruisen en pompeblêden in aanschouw nemen. „Ze zijn er weer!”, roept een oudere man. Timen Hoekstra van aardappelgroothandel Greydanus in Heerenveen hoopt dat de mediterrane pieper een nieuwe toekomst op de Friese markt tegemoet gaat. „Mensen willen weer weten waar hun eten vandaan komt. En Friezen leid je niet om de tuin, het is hier echt aardappelland.”

Naast de Leeuwarder vrijdagmarkt zijn de Maltese aardappels - compleet met gedicht - vanaf volgende week onder meer te krijgen in alle Jumbo- en Coop-supermarkten in Friesland en in de Albert Heijn in Sint Annaparochie.

Stadsomroeper Harmen de Vries van IJlst roept de komst van Maltezer aardappelen op de Leeuwarder vrijdagmarkt om. FOTO NIELS WESTRA